

SCOOT & GO

MEERVALIDE belevenisroute

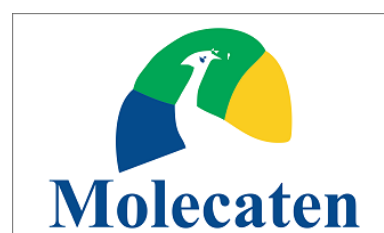
Leersumse Veld

Informatie (“weetjes”) over het gebied bij de met **W** gemerkte routenummers.

W1. Na de slagboom begint aan uw linkerhand een voormalig eikenhakhoutwal. Eens in de ca 10 jaar werden deze eiken gekapt voor o.a. de leerlooierij. Sinds 1920 gebeurt dit niet meer, en zijn deze eiken gewoon doorgesloei en zijn nu dus ongeveer een eeuw oud. Het pad waarop u nu loopt zal daarom een heel oud pad zijn. Het was ook een schapendrift (route van schapen naar de toenmalige heidevelden). Ook ziet u verderop links en rechts veel kardinaalsmuts. In het voorjaar hebben deze witte bloemetjes. Trouwens in het hele park ziet u deze struiken. In september/oktober zijn de vruchten roze kleurig en lijken op mutsen van kardinalen; de oranjezaadrok is dan ook zichtbaar. Vooral roodborstjes zijn er dol op. Konijnen eten in de winter van de bast.

W3. U loopt nu tussen twee verschillende bostypen. Rechts voormalig eikenhakhoutbos (nu eikenspaartelgenbos) en links vliegdennenbos (van Grove dennen). Deze zijn spontaan gaan groeien (zaadjes fladderen naar de grond) en zijn dus niet aangeplant. Zij hebben verschillende stammen en hadden vroeger, op de kale heide, de ruimte om alle kanten op te groeien. Volgens sommige mensen zijn het veel mooiere vormen dan de rechte stammen, maar commercieel niet zo aantrekkelijk. De stammen van de Grove Den werden vroeger als Mijnstutten gebruikt in Zuid Limburg. En nu o.a. in de meubelmakerij als hout voor grenen meubels.

W5. Rechts ziet u al een grote mierenhoop. Later óók nog bij een poel. De rode bosmier bouwt nesten die bijna 2 meter hoog kunnen worden. Het grootste deel van het nest ligt ondergronds. Zo kan een nest een doorsnede hebben van 3 meter waarvan 1,5 meter bovengronds ligt. De nesten worden gebouwd van alles wat ze in het bos kunnen vinden, zoals takjes, bladstelen en dennennaalden. Ook rechts van u ziet u soms Schotse Hooglanders lopen. Links van het pad ziet u een donker Douglas Sparrenbos. In een Douglas Sparrenbos groeit haast niks, omdat ze dicht bij elkaar staan en weinig licht doorlaten. Deze zijn in 1996, als 4 jarige boompjes, aangeplant. Bijna aan het eind van het pad kunt u wat kleinen takjes plukken. Wrijf eens over de takken en naalden. Ze ruiken naar citrusvruchten.

W6. Hier stonden in 2012 nog lariksen. Nu zijn o.a. acacia, beuk, eik, linde en boskriek (soort prunus) ingeplant.

W8. Na ongeveer 100 meter loopt u tussen oude eiken. Dit is de zomereik. De bladeren hebben geen bladsteeltjes en zitten als het ware direct aan de takken vast. De eikels hebben wel steeltjes. Eiken kunnen heel oud worden en hebben een bijzondere functie. Vaak zijn ze aangeplant om gebiedsdelen te markeren of om herkenningspunten in het landschap te maken. Tevens heeft de eik een economische functie. Want hij levert uitstekend meubelhout en/of bouwhout. Deze oude eiken zijn ongeveer van het jaar 1896. Enkele bomen zijn dood, maar die blijven staan voor o.a. insecten, zwammen en spechten, die er een hol in maken.

De ronde gaten die u in de bomen ziet zijn door diverse soorten spechten gemaakt. De ovale gaten zijn alleen door de zwarte specht gemaakt.

Als u verder loopt, loopt u door een Hemlock Sparren (tsuga) bos (bijna een laantje) In de winter blijft de sneeuw er mooi op liggen. De naalden zijn van ongelijke lengte en de top hangt slap.

W9. Hier rijdt u tussen hoge dennen door met veel opslag van jonge bomen.

W10. Dit was vroeger de spartel-zwemvijver van Landgoed Ginkelduin en rondom lag een breed zandstrand. Nu zwemmen er kikkers, salamanders en ringslangen in. De ringslang is leigrijs van kleur en NIET GIFTIG maar wél een meter lang. Ook is het de drinkplaats van de vos, de das en natuurlijk vele soorten vogels. Met warm weer zie je er libellen en andere insecten boven het water.

Oude foto spartel-zwemvijver

W17. Welkom bij Staatsbosbeheer in het Leersumse Veld!

Ijselijk verleden

Het Leersumse Veld heeft een ijselijk verleden. In de voorlaatste ijstijd duwde het landijs een stuwwal op, de Utrechtse Heuvelrug. Ijstijden kennen ook warmere perioden en in zo'n periode sleet het smeltwater in de stuwwal laagten uit. Leersum ligt in zo'n laagte. Na de laatste ijstijd, 115.000 tot 10.000 jaar geleden, lag er geen ijs maar zetten stormen zand af. Uiteindelijk werd het permanent warmer en groeide het Leersumse Veld vol met bomen. Zo'n 6.000 jaar geleden streken hier mensen neer. Om de grond te kunnen gebruiken kaptten ze de bossen.

W21. Heide

Door de bosbouw was de heide op veel plekken verdwenen en waar de heide nog wel aanwezig was groeiden deze plekken dicht met grassen zoals pijpestrootje. Dat is jammer, want heide kent bijzondere bewoners zoals boomleeuwerik, roodborsttapuit, heideblauwtje en levendbarende hagedis. Bovendien is heide landschappelijk heel mooi. Op een aantal plaatsen is daarom bos gekapt. De heidezaden die nog in de bodem zitten kunnen daardoor weer ontkiemen. Er is daardoor nu dan ook weer veel meer heide te zien. Rond augustus kunt u genieten van de prachtige paarse gloed van de bloeiende heide.

W24. * Bezoekerscentrum De Veldschuur van Staatsbosbeheer.

Om de Veldschuur te bereiken, gaat u bij het klaphekje links en volgt u het pad tot het bezoekerscentrum de Veldschuur. De Veldschuur is alleen op bepaalde dagen geopend voor publiek.

Volg na vertrek bij de Veldschuur de blauwe wandelroute en sla bij het 2^e klaphekje rechtsaf voor het vervolg van de route op het rolstoelpad (routebeschrijving nr.25).

W25-1. Steen van Mariken

De eerste plas die u nu tegenkomt ziet u aan uw linkerhand. Deze staat soms droog. Er is ooit geprobeerd hier een zwembad van te maken en daarbij is de bodem helaas lek gestoten. Aan het einde van dit pad komt u op een splitsing waar een grote kei ligt. Dit is, in tegenstelling wat vaak wordt verondersteld, geen zwerfkei die hier in de ijstijd terecht is gekomen. Deze steen is hier ooit neergelegd door een filmmaatschappij. Hier is in 1974 namelijk de speelfilm 'Mariken van Nimwegen' opgenomen. Ook zijn op deze plek voor de populaire serie 'Floris' met acteur Rutger Hauer opnames gemaakt.

Kiest u voor de verkorte route? (alleen mogelijk buiten het broedseizoen!)

Ga dan bij de 'Steen van Mariken' (W25-1) rechtsaf en kies het eerste pad rechtsaf (terug naar punt 18 op de routekaart).

Halverwege dit pad passeert u aan uw linkerhand een rij beukenbomen (laanbomen). Deze bomen zijn nog een overblijfsel van een oude laan. Het Leersumse Veld is lange tijd in eigendom geweest van een particulier, de familie M.C. Verloop. Zij plantten onder meer deze statige laan maar ook rododendrons rondom de plas. Op sommige plekken kun je hier nog restanten van terugzien.

Aan het einde van dit pad, bij het landbouwhek, slaat u linksaf. U kunt hier gebruik maken van het verharde fietspad. Na ca. 250 meter passeert u een veerooster. Neem het eerstvolgende pad rechtsaf. Volg vanaf hier de beschrijving bij punt 29.

W25-2. Amfibieën en libellen

De twee plassen waar u aan uw rechterhand over uit kijkt – in de volksmond de Tweede en Derde Plas – zijn belangrijk voor bijvoorbeeld amfibieën zoals de heikikker, maar ook voor libellen en watervogels. Wist u dat het mannetje van de heikikker in paringstijd een prachtige blauwe kleur heeft? Libellen zetten hun eitjes af op waterplanten of in het water. Naast libellen zijn hier vele soorten eenden en ganzen jaarrond te zien. Wist u overigens dat de Leersumse Plassen in de winter bij vorst zeer populair zijn bij schaatsliefhebbers?

W27. Vogels

Vanuit deze observatie hut bij de derde plas kunt u deze prachtige watervogels met een beetje geluk zien. De zeldzame grauwe klauwier en de boomvalk broeden in het Leersumse Veld en in de winter kunt u in het Leersumse Veld zelfs de zeer zeldzame klapekster waarnemen, die onderweg is naar het warmere zuiden.

W28. Schaapskudde

Om te voorkomen dat er op de heide opnieuw bomen gaan groeien en het pijpenstrootje weer de overhand krijgt, grazen in het Leersumse Veld het hele jaar door Piëmontese koeien. Deze koeien zijn heel geschikt om het hele jaar door zelfstandig te kunnen leven in tegenstelling tot boerderijkoeien. Vanaf het voorjaar kun je ook een kudde schapen tegenkomen die tot het einde van de zomer de koeien een handje komen helpen, een prachtig aanblik!

W29. Natuurakkers

Op deze natuurakkers groeien verschillende zeldzame planten zoals klaproos en korenbloem, maar ook de zeer zeldzame plantjes slofhak en korensla. Deze planten worden akkerkruiden genoemd. Een aantal van deze plantensoorten kwam in het verleden veel voor, maar zijn langzamerhand steeds meer uit ons landschap verdwenen. Door bemesting en het gebruik van bestrijdingsmiddelen zijn veel van deze planten grotendeels uit het Nederlandse landschap verdwenen. Dit is nu de meest bedreigde plantengroep! Een voedselrijke bodem, dat klinkt helemaal niet slecht. Maar een voedselrijke bodem zorgt voornamelijk voor algemeen voorkomende plantensoorten. Het is juist een voedselarme bodem waar allerlei zeldzame plantensoorten goed gedijen. Staatsbosbeheer bewerkt de grond zo dat deze soorten de kans krijgen om te groeien. Staatsbosbeheer verbouwt op deze akkers wintergraan. Wintergraan groeit goed op droge grond en is niet vorstgevoelig. Hierdoor is het een geschikt gewas waarbij akkerkruiden zeer goed gedijen. Om deze akker in volle glorie te zien kunt u het beste in de lente of aan het begin van de zomer komen kijken, want dan staan de meeste plantensoorten in bloei!

W34. Aan de linkerkant ter hoogte van bungalow 53 ziet u een voormalige kleine zandverstuiving (nu nog overwoekert met van alles en nog wat). In de toekomst moet dit weer echt stuifzand worden. Vroeger bestond heel Ginkelduin uit zandverstuivingen en heidevelden. Deze plekken worden elk jaar machinaal los gemaakt zodat de zandhagedis en andere insecten erin kunnen leven. Want het zand kan hier niet meer stuiven door de hoge bomen. Links van de weg ziet u een meer breed gegroeide VliegDen. Die had dus ook ruimte. Ook is er een mooie vrijstaande eik te zien.

W36. Hier loopt u tegen een schaapskooi aan. De schapen zijn erg nieuwsgierig en komen graag even kijken wie er staat.